# Ecumenism trăit la Reşiţa, în Banatul Montan, în România

de **Erwin Josef Ţigla**

A fost într-o zi de vineri, în 25 aprilie 2008, atunci când am conceput acest material. A fost să fie chiar în Vinerea patimilor Mântuitorului nostrum comemorată de concetăţenii mei ortodocşi români, sârbi şi ucrainieni, dar şi pentru cei greco-catolici. A fost ziua în care, noi toţi, indiferent de confesiune, ne-am îndreptat gândurile asupra suferinţei şi a morţii lui Iisus Hristos.

Aşa este corect şi normal, căci cu toţii suntem egali faţă de Dumnezeu, noi, cei care credem în Învierea Sa. Şi chiar dacă în acest an a fost o diferenţă de o lună şi o săptămână între cele două sărbători ale Învierii Domnului nostru Iisus Hristos (cei de rit creştin apusean au sărbătorit Paştele pe 23 martie, iar cei de rit creştin răsăritean, pe 27 aprilie), în cotidianul trăit s-a simţit pretutindeni aerul sărbătorii de ambele dăţi: peste tot, în oraşe şi în sate, pe străzi şi în pieţe.

A fost cu totul firesc ca prietenul meu, pr. Petru Berbentia, preot ortodox român din Reşiţa, să participe şi în acest an la Sfânta Liturghie din noaptea învierii de la Biserica romano-catolică „Maria Zăpezii" din Reşiţa. Tot aşa de normal a fost şi ca eu să particip în ziua de vineri, 25 aprilie, la ceremonia din Vinerea Mare de la Biserica Ortodoxă Română „Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel" din Reşiţa - Govândari, unde oficiază părintele Berbentia (din păcate nu am putut participa la slujba învierii de la aceeaşi biserică, căci eram în acea noapte în drum cu trenul spre Viena).

Toate acestea sunt semne şi dovezi ale unei recunoaşteri concrete şi ale unei aprecieri deosebite a aproapelui, sunt expresia dragostei creştineşti pe care noi, cei din Reşiţa şi din întreg Banatul Montan o avem deja adânc întipărită în conştiinţă de la naştere.

Atunci, în acea vineri, în care am conceput la Biblioteca Germană „Alexander Tietz" din Reşiţa materialul acesta, era chiar Vinerea patimilor Mântuitorului nostru pentru creştinii de rit răsăritean; a fost în ziua de 25 aprilie a anului 2008. În adâncul sufletului meu domnea liniştea şi pacea, şi amintirea unor timpuri de mult apuse din trăirea mea proprie a început să mi se perinde prin faţa ochilor. Şi filmul a început să se deruleze…

Eram un copil firav, în jurul căruia se învârtea totul în casă. Părinţii, bunicii, toţi se regăseau în jurul meu pentru a-mi netezi, pe cât posibil, drumul spre viaţă!

Nu-mi pot aduce aminte cu exactitate când am făcut cunoştinţă cu Dumnezeu. Cred că o dată cu botezul meu, la finele anului 1961. Am fost apoi crescut, educat şi împlinit în spiritul credinţei şi al încrederii în Atotputernic. Familia mea m-a format aşa şi nu regret asta deloc!

Desigur că am parcurs şi eu treptele devenirii creştine catolice, pe care le parcurge fiecare dintre copiii aparţinători acestei confesiuni. Am participat la Liturghiile de duminică şi din sărbători, am urmat cursurile orelor de religie în casa parohială sau în sacristia bisericii (în acele vremuri nu exista predarea religiei în şcoli!), am primit prima Împărtăşanie, am primit Sfântul Mir, toate spre consolidarea şi întărirea sufletului meu.

Prima mare rană de care a avut parte sufletul meu a fost trecerea mamei mele în lumea celor drepţi, atunci când eu aveam doar 9 ani şi ceva. Poate că atunci nu

înţelegeam în profunzime ceea ce însemna acel eveniment în viaţa mea, durerea din jurul meu a fost însă mare.

Acel moment dureros a însemnat totodată şi momentul împlinirii mele ca şi creştin. Din acel moment m-am apropiat mai mult de Dumnezeu, am început să-l simt mai intens în viaţa mea. Vizitele la biserică erau tot mai dese, am devenit unul dintre cei mai statornici ministranţi ai timpului. Amintiri frumoase, de neuitat! Şi astăzi mai păstrez un caiet cu toate însemnările mele privind ministrarea de atunci.

Atunci mi s-au deschis ochii şi spre concetăţenii mei şi am văzut şi simţit şi alte credinţe în jurul meu decît cea părintească, cea romano-catolică. Am început să vizitez, din când în când, bisericile ortodoxe din oraş. Visul şi curiozitatea de a păşi în biserica evanghelică şi în cea reformată mi s-a împlinit abia mult mai târziu.

În acest spirit al trăirii în comun am crescut şi m-am împlinit! Marea împlinire însă am simţit-o atunci când am făcut cunoştinţă cu viitoarea mea soţie, o credincioasă demnă de toată lauda şi cinstea. Ea ortodoxă, eu romano-catolic, ne-am unit destinele avîndu-l în mijlocul nostru însuşi pe Dumnezeu!

Ne-am cununat la biserica romano-catolică, dar fiecare a rămas fidel credinţei sale. De fapt, a fost o înţelegere nescrisă între noi, chiar niciodată dezbătută, după câte îmi aduc bine aminte. A fost ceva firesc, despre care nu trebuia să mai pierdem gânduri şi vorbe inutile!

Şi a fost să vie fiul nostru Alexandru Erwin, botezat la romano-catolici şi binecuvântat la ortodocşi. Exact aşa a şi crescut: în acest spirit al egalităţii şi recunoaşterii reciproce. Astăzi este student la medicină la Timişoara, neschimbat în mentalitatea în care l-am crescut şi educat.

Sărbătorile pascale, la date diferite, parcă ne-au unit mai mult în jurul Divinităţii, participarea în comun la celebrarea Sfintei Liturghii în cadrul celor două biserici, de asemenea.

Prietenia legată cu familia parohului ortodox de atunci şi cu cei care i-au urmat, apropierea sufletească de parohul romano-catolic de atunci şi de cel de astăzi, au fost alte componente ale trăirii armonioase în comun!

Cu toate acestea, contactul efectiv cu ecumenismul din afara familiei l-am avut în cadrul primelor întâlniri ale unor familii tinere din cadrul parohiei romano-catolice, organizate atunci de proaspătul paroh József Csaba Pál, încă pe vremea dictaturii ateiste. Dânsul ne-a deschis pe atunci ochii, ne-a explicat ce înseamnă de fapt această trăire în comun, pe care noi o practicam, dar nu o înţelegeam îndeajuns. Dînsul a fost cel care a deschis pentru Reşiţa acea firavă oază de lumină a purităţii şi fericirii de a trăi iubirea, înpărtăşind-o şi celuilalt, celui de lângă tine, indiferent de limba sau credinţa căreia acesta îi este ataşat. Ecumenismul a început să fie aprofundat de către noi din ce în ce mai mult, deschizîndu-ni-se inimile şi sufletele.

Evenimentele din decembrie 1989 ne-au oferit posibilitatea de a ne exprima şi pe faţă, spre exterior, acest ecumenism trăit! Întâlnirile tinerilor romano-catolici cu cei ortodocşi au fost pentru noi paşi mărunţi, dar siguri pentru viitorul nostru unic!

Încă din toamna anului 1987 am început să mă implic organizatoric în viaţa comunităţii germane din Reşiţa. A fost un răspuns la o chemare interioară căreia nici până astăzi nu i-am găsit izvorul. Anii au trecut, iar experienţa dobândită a constituit fundamentul pentru ceea ce se întâmplă astăzi în cadrul comunităţii germane reşiţene şi a celei din Banatul Montan.

Unul dintre momentele cheie ale carierei mele de organizator l-a constituit şi

prima întâlnire ecumenică a celor doi episcopi germani din România, mons. Sebastian Kräuter, atunci episcop al Diecezei romano-catolice de Timişoara (trecut la Domnul, la 29 ianuarie 2008), şi D.Dr. Christoph Klein, episcopul Bisericii Evanghelice C.A. din România, cu sediul la Sibiu. Aceasta s-a întâmplat într-o zi de noiembrie a anului 1992 şi s-a repetat după trei ani, la 14 octombrie 1995, cu prilejul sfinţirii Monumentului dedicat victimelor deportării germanilor în fosta URSS după cel de-al II-lea Război Mondial.

Atunci, în curtea bisericii romano-catolice, am putut să stau puţin de vorbă cu cei doi episcopi. Ceea ce am auzit atunci de la Excelenţele lor îmi va rămâne adânc întipărit în suflet. Pentru ei, aceste întâlniri însemnau adevăratul ecumenism, venit de la lume, din popor, şi nu prescris de reprezentaţi sus-puşi ai diferitelor confesiuni.

Abia după aceea mi-am dat seama că, de fapt, am fost atunci purtătorul de cuvânt al celor mulţi, al celor care au ajuns la concluzia că a venit în sfârşit momentul de a face ceva...

Şi au urmat multe întâlniri asemănătoare. Cu prilejul diferitelor manifestări cultural-religioase sau al celor strict spirituale! Multe exemple ar putea fi aici adăugate şi amintite. Amintiri despre o trăire în comun unică şi totuşi parte a universalităţii.

Şi alte amintiri, legate de Săptămâna de rugăciune ecumenică din fiecare an, în perioada 18 - 25 ianuarie, sunt vii în memoria mea...

Aici s-a oprit filmul amintirilor mele din acea zi de vineri, Vinerea patimilor Mântuitorului nostru pentru creştinii de rit răsăritean, zi de 25 aprilie al anului 2008.

Desigur că se naşte în continuare întrebarea, de ce oare am enumerat toate acestea?

Poate că cele relatate ar putea fi considerate de către unii ca o scurtă introducere în ceea ce înseamnă ecumenism viu trăit la Reşiţa, în Banatul Montan...

Poate că pot fi considerate ca un exemplu pentru ce înseamnă ecumenismul şi pentru modul cum se poate trăi împreună la poalele Semenicului, în Banatul Montan, departe de centre episcopale şi puncte gordiene geografice, dar poate mai aproape de spiritualitate şi de însuşi Dumnezeu…

Poate că aceste cuvinte şi amintiri ale mele pot fi luate ca un impuls pentru viitoare reuşite care pornesc de jos sau de sus, de la cei mici şi de la cei mari, pentru a ne apropia mai mult unul de celălalt, în bună înţelegere şi dragoste creştinească...

Poate că ne vor ajuta să privim pe aproapele nostru cu alţi ochi, de a vedea în cel de lângă noi însăşi chipul celui Atotputernic...

Şi multe alte „poate” ar mai avea loc aici. Cel mai important este însă faptul că ceea ce aţi putut auzi sau citi sunt gânduri dintr-o „carte“ vie, deschisă, despre ecumenismul istoric, cel căutat, trăit şi dorit, o „carte“ a vieţii mele!

Ecumenismul pe care îl trăim aici, la noi, este o mişcare a oamenilor în cotidianul lor, nu este ceva impus de „sus“, de la ierarhii, oriunde şi oricare ar fi ele. Ecumenismul din Reşiţa şi din Banatul Montan este trăit liber, îşi croieşte singur drumul spre viitor şi, cel mai important lucru, aduce roade!

Aşa să ne ajute El şi în continuare, Cel care ne învaţă ca să fim una!

*Reşiţa, la 25 aprilie 2008*

PAGE